

Ο ΑΓΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

Νεανική Περιοδική Έκδοση. Αριθ. φύλλου 160, Έτος 16ο, Ιούλιος - Αύγουστος 2010

Μεταλλαγμένοι πνευματικοί καρποί

Αφού προηγήθηκε με κάθε επιμέλεια από τις νεοεποχικές μπουλντόζες η αποδόμηση και κατεδάφιση των αξιών, που έχει θεμελιώσει άνθρωπος και Θεός σ' αυτόν τον κόσμο επί αιώνες, ξαφνικά, όλη η «ψυχροπολεμική συμπεριφορά της παγκοσμιοποίησης ενάντια στις Παραδόσεις γυρίζει σελίδα και δίνει την θέση της σε παράξενες θωπευτικές κινήσεις!

Έτσι, σύμφωνα με τα λόγια του σεβαστού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως η έντιμος τουρκική Διοίκηση δίνει την άδεια να λειτουργηθεί στις 15 Αυγούστου 2010 η Μονή της Παναγίας Σουμελά στον Πόντο.

Απίστευτο κι όμως αληθινό! Έληξε, έληξε η κακοδαιμονία του τείχους της άρνησης υπό των γειτόνων μας και ιδού ειρήνη και αγαλλίαση!

Απολαύσαμε τηλεοπτική εμπειρία για το πώς αιφνιδίως λιώνουν οι παγετώνες, χωρίς να είναι απαραίτητη η επίδραση του φαινομένου του θερμοκηπίου! Ο πατριαρχικός λόγος που εκφωνήθηκε κατά την διάρκεια της Θ. Λειτουργίας την ημέρα εκείνη αναπτύχθηκε σε όλους τους βαθμούς κελσίου που απαιτούσε ο ενθουσιώδης εορτασμός! - «Χαίρουν στην μεγάλη αυτή πανήγυρη της Κοιμήσεως οι ψυχές των Μεγάλων Κομνηνών και λοιπών ηγεμόνων και συμπάλλουν μαζί μας, καθώς και των Οθωμανών Σουλτάνων που ηγάπησαν και υπεστήριζαν την Μονή»!!!

(Συνέχεια στη σελ. 2)

Ωρίμαση και ανωριμότης

«**Ἐ** μὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐξώνυνης σεσατὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις» (Ἰωαν. κα' 18).

Αλήθεια, αλήθεια, σου λέγω, όταν ήσουν νεώτερος έζωνες τον εαυτό σου και πήγαινες όπου ήθελες, όταν δε γεράσεις θα απλώσεις τα χέρια σου ζητώντας βοήθεια, για να επιτελέσεις ολοκληρωμένα τον προορισμό σου, και άλλος θα σε ζώσει για να υπερβείς τις δυσκολίες της ηλικίας και να φτάσεις εκεί που θέλεις και δεν μπορείς.

Από τα ευκολότερα ξεκινάει ο άνθρωπος και εξελίσσεται στα δυσκολότερα αγωνιζόμενος, και φιλόδοξες υπερπροσπάθειες καταλήγουν σε αποτυχία. Αυτή είναι η σειρά των πραγμάτων που δίνει στον άνθρωπο αυτοπεποίθηση αισιοδοξία και θάρρος να κινείται όπου θέλει.

Όμως κάποια ώρα, όπου οι φυσικές δυνάμεις μας εξαντλούνται και με απορία μας βλέπουμε αζεπέραστο το φράγμα αδιεξόδων, εκεί θα χρειαστούμε την βοήθεια του άλλου Ζωστήρα, ισχυρού και άθραυστου που θα μας ζώσει με δύναμη και ασφάλεια να συνεχίσουμε την πορεία μας μέχρι τέλους! Αδύνατο με τις φυσικές μας δυνάμεις να νικήσουμε την φυσική μας αδυναμία. Άλλος θα σε ζώσει αφού θα απλώσεις τα χέρια σου ζητώντας την βοήθειά του για να καταφέρεις να βρεθείς όπου κατ' αρχήν δεν θέλεις!

(Συνέχεια στη σελ. 4)

Φώτη Κόντογλου Τα Ρημοκλήσια του Μαρουσιού

Αμα χαλαστεί ο άνθρωπος, αρχίζει να σιχάινεται τα απλά και τα φτωχά πράγματα. Μα πολλές φορές ξανάρχεται στον παλιό εαυτό του, σαν τον μεθυσμένον που ξεμέθυσε, και τότε καταλαβαίνει πάλι μεγάλη όρεξη για την απλότητα, και χαίρεται μέσα του και ειρηνεύει, και θέλει να ζει ταπεινά και ήσυχα. Τότε του αρέσουνε πάλι τα ταπεινά και τ' απονήρευτα πράγματα, και νοιώθει μέσα του την γλυκύτητα του Χριστού και την ειρήνη που είναι μέσα στο Ευαγγέλιο. Γιατί χωρίς απλή καρδιά, αληθινός χριστιανός δεν γίνεται κανένας. Αυτό θα το νοιώσεις από κάποια λόγια των αγίων που λένε: «Όποιος δεν γνώρισε την ειρήνη, δεν γνώρισε τη

χαρά. Αν αγαπάς την πραότητα, ζήσε με ειρήνη- κι αν αξιωθείς την ειρήνη, θα χάρεις σε κάθε καιρό. Άνθρωπος με πολλές έγνοιες, δεν ημπορεί να γίνει πράος και ησυχίος. Η ταπεινώση μαζεύει την καρδιά, κι όταν ταπεινωθεί ο άνθρωπος, ευθύς τον σκεπάζει το έλεος. Η προσευχή είναι χαρά. Η βασιλεία των ουρανών, μέσα μας βρίσκεται. Η χαρά που νοιώθει ο άνθρωπος για το Θεό, είναι πιο δυνατή από τούτη τη ζωή. Όποιος φτωχεύει από τα πλούτη του κόσμου, πλουτίζεται με τα πλούτη του Θεού. Όποιος αγαπά τα φα-νταχτερά πράγματα, δεν μπορεί να έχει ταπεινά αισθήματα, γιατί η καρδιά από μέσα τυπώνεται με τα ίδια σχήματα που είναι απ' έξω». Εσύ που διαβάζεις τούτα που γράφω, μη με βαρεθείς και πεις πως ολοένα σου λέγω τα ίδια, για το Χριστό, για την απλότητα, για την ταπεινώση. Άμα μπορέσει να καταλάβει η καρδιά σου την γέμη τους, θα δεις πως θα μου δώσεις δίκιο. Σου

τα λέω και τα ξαναλέω από τον πόθο που έχω να σου μεταδώσω την μια και μόνη αληθινή χαρά, που κι εγώ άργησα να τη βρω, μα που τη βρήκα με τη βοήθεια του Θεού· κι η αγάπη σε σένα με κάνει να μην σου κρύψω αυτό το μονοπάτι που μ' έβγαλε σ' ένα έμορφο περιβόλι που δεν το υποπτεύομουνα.

Αυτή την ημέρη και κρυφή χαρά του Χριστού (τη λέγω χαρά του Χριστού γιατί Εκείνος μας την έδωσε, και γιατί άλλος κανένας δεν μπορεί να τη δώσει), την έχουνε τα ρημοκλήσια και τα εξωκλήσια μας, προπάντων όσα είναι κτισμένα προ τρακόσια χρόνια ίσαμε την Επανάσταση του Εικοσιένα. Αυτόν τον καιρό οι Έλληνες ήτανε βουνίσιοι, δεν γνωρίζανε γράμματα, μα μέσα τους είχανε την κρυφή σοφία της θρησκείας. Ήτανε βασανισμένοι, φτωχοί, ταπεινοί, ντροπαλοί, μ' όλο που ήτανε καρτερικοί και πολεμούσανε απάνω στα βουνά με παλλη-

(Συνέχεια στη σελ. 3)

Μεταλλαγμένοι πνευματικοί καρποί

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

-«Η Παναγία η Σουμελιώτισσα γίνεται εγγυήτρια καλλίτερων ημερών διά τους δύο λαούς, οι οποίοι συναντώνται εδώ στο πανίερο σέβασμά της! “Εκεί ατέν προσκύναναν Χριστιανοί και Τούρκοι”. Το προσκύνημά μας αυτό ας είναι **μία επιπλέον** γέφυρα επικοινωνίας και εμπιστοσύνης ανάμεσα εις τους δύο λαούς»!

Καλά θα ήταν να υπάρχουν ήδη αρκετές γέφυρες επικοινωνίας και εμπιστοσύνης, όμως αυτή την ώρα, μίας γέφυρας ρίχνονται τα θεμέλια και αυτής όχι λόγω φιλικών αμοιβαίων αισθημάτων μεταξύ των δύο λαών, αλλά λόγω πλανηταρχικής εντολής που έχει διατάξει ΕΛΛΑΣ – ΤΟΥΡΚΙΑ ν’ αποτελέσουν Συνομοσπονδία!!! Κάνοντας λοιπόν **υπακοή** σ’ αφεντικά μας, αρχίζουμε πολυτρόπως να τα «βρίσκουμε» με τους Τούρκους, και δεν είναι η Παναγία η Σουμελά που κάνει το θαύμα της, αλλά η δουλοπρεπής μας συμπεριφορά που καταδέχεται να εμπλέκει την Θεοτόκο στις πολιτικές των άνομων συμφερόντων!

Συμπάσχουμε με τις ευαισθησίες και τον νοσταλγικό πόθο των αγαπητών μας και γενναιοψυχων Ποντίων, όμως είμαστε υποχρεωμένοι να ειπούμε ότι ο ενθουσιασμός της μεγάλης αυτής ημέρας της εορτής της Κοιμήσεως της Παναγίας μας στη Μονή Σουμελά της Τραπεζούντας ήταν προκατασκευασμένος, όπως όλα τα νεοεποχικά αποπροσανατολιστικά τερτίπια που θέλουν να γυμνώσουν από κάθε αξιοπρέπεια τον άνθρωπο της Πίστεως αφήνοντας κάθε φορά, τελικά, να γεύεται τα κατακάθια της πικρής πλάνης!

Ο άνθρωπος, που έχει δημιουργηθεί ψυχοσωματικό όν, έχει ανάγκη και της πνευματικής ανάπτυξης και της υλικής επάρκειας. Εις ίασην ψυχής και σώματος δίδεται η Θεία Κοινωνία. Αλλά επειδή κάποιοι μας έχουν πάρει χαμπάρι ότι είμαστε «ουρανοβάμονες», κανονίζουν τις συμπεριφορές τους αναλόγως. Έτσι, η Παγκοσμιοποίηση μετά την συντριβή και οικονομική αφαιμάξη του ελληνικού λαού διά της στυγνής τοκογλυφικής κυριαρχίας του ΔΝΤ και λοιπών Ευρωπαϊών συνεργατών του, φαιδρώνει την κατάσταση με πνευματικές δωρεές!

Καλά θα κάνουμε λοιπόν να μην ανεβαίνουμε με τον ασυγκράτητο ενθουσιασμό μας μέχρι τρίτου ουρανού, με τις σκηνοθετημένες πνευματικές εξάρσεις που μας προσφέρονται, αλλά προσγειωμένοι να σκεφτούμε πώς εξελίσσεται μια σκληρή πραγματικότητα για μας και με την ανάλογη πίστη και ελπίδα να την αντιμετωπίσουμε, παρά να υποκύπτουμε στις προκατασκευασμένες εντυπωσιακές εικόνες.

Όπως δείχνουν τα πράγματα... Όρες θαυμάτων ακολουθούν! Επισκέψαις Κυρίου! Ανοιχτός Ουρανός! Όλα δικά μας! «*Ὡσπερ γάρ ἡ ἀστραπή ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου*» (Ματθ. κδ’ 27).

Πολλά τα κενά που δεν φωτίζονται από αυτές τις πνευματικές λειτουργίες της Τραπεζούντας και της Κωνσταντινούπολης, που σίγουρα θα θ’ ακολουθήσουν στην Αγία Σοφία και αλλαχού, με την πρωτοβουλία του Ελληνοαμερικάνου Γερουσιαστή Κρις Σπύρου. Όλα δικά μας, εκτός από τα χρέη μας κι από την σύνθλιψη που δημιουργούν στη χώρα μας οι άνετες συνταγές του ΔΝΤ. Εκτός από τον ανεμοστρόβιλο που συνεπαίρνει τα θύματα των βιαστικών και ανάλγητων αποφάσεων. Εκτός από την φοβερή απόγνωση της ανεργίας. Εκτός από την σιωπηλή οδύνη των οικονομικών νεομαρτύρων! Κατά τ’ άλλα είμαστε καλά! Θριαμβεύει η αγαλλίαση της πνευματικότητάς μας...

Κάποιοι έχουν μελετήσει την μορμέρα των πνευματικών μας ενδιαφερόντων και αφού μας αφαιρούν κάθε ικμάδα σωματικής ζωής, σαρκάζουν τις πνευματικές μας φιλοδοξίες και τα όνειρα που μας έχουν απομείνει για παρηγοριά! Προσφέρουνε γυαλικά και χάντρες στους ιθαγενείς και παίρνουνε χρυσό! Με **τεχνητά θαύματα** εξαπατούν την ευπιστία μας και μας ξεριζώνουν την καρδιά και το είναι μας.

Ο Τούρκος πρωθυπουργός Ταγίπ Ερντογάν απεκάλυψε στους συμπατριώτες του ότι η λειτουργία που πραγματοποιήθηκε στη Μονή Σουμελά, έγινε με αντάλλαγμα την κατασκευή ισλαμικού τεμένους στην Αθήνα! Πολύ φτηνό αντάλλαγμα ένα τζαμί για την τουρκική απαιτητική πολιτική που έχει ζαλιστεί τελευταία από τα κυβερνητικά μας κουβαρνταλίκια...

Ακέφαλη η Δυτική Θράκη, όπως και το Αιγαίο, χωρίς αρμόδιους υπεύθυνους Υπουργούς! Η εκμάθηση της τουρκικής γλώσσας πρωτεύον μάθημα –εντολή του Υπουργείου Παιδείας– και το Αιγαίο, θάλασσα που μας **ενώνει** με τους Τούρκους και δεν μας χωρίζει, με την εγκαρδιότατη αποδοχή εκ μέρους μας της χαριέστατης πρότασης του Τούρκου Πρωθυπουργού κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στη χώρα μας...

Πλήρες το άμεσο και το έμμεσο παρελθόν, εγγυήσεων, που μας βεβαιώνουν για την εκπληκτικά... επιτυχημένα εξωτερική μας πολιτική, που καθόλου δεν υστερεί από την οικονομική μας αλάνθαστη αποφασιστική ευρωστία...

Ο ΕΥΚΟΛΟΣ ΔΡΟΜΟΣ! Αυτό είναι, δυστυχώς, το σύγχρονο φιλόδοξο μήνυμά μας. Και τον διανούμε απογυμνωμένοι από κάθε αξιοπρέπεια και

στοιχειώδη ανθρώπινη οντότητα, μέχρι του σημείου να πατάμε κουμπιά για να «θαυματοουργούν» τα Ιερά Πρόσωπα της πίστης μας, κατ’ εντολή των αφεντάδων του κόσμου τούτου.

Όπως σήμερα μας τροφοδοτούν με τα ανθυγιεινά μεταλλαγμένα τρόφιμα, έτσι εγκαινιάζουν και τους μεταλλαγμένους πνευματικούς καρπούς χαϊδεύοντας την αγιάτρευτη ευπιστία μας!

Γ. Σ. Γκεζερλής

Κουνιστοί χαμογελώντας και «μνημόνιο» κρατώντας

*Της Τρόικας ο βηματισμός
αληθινό μυστήριο
αίνιγμ’ αυτοπεποίθησης
δυναμισμού πιστήριου!*

*Κάτι μεγάλο εισέρχεται
στην ταπεινή μας χώρα
που θ’ ανακόψει σίγουρα
των ένοχων τη φόρα!*

*Δεν ακουμπάνε ισχυρούς
ούτε μεγαλοσχήμους
μα έχουν στόχο των Ρωμιών
το DNA να σβήσουν.*

*Να ταπεινώσουν τις κορφές
που φτιάξαν Αλβανίες,
Εικοσιένα και μορφές
που ρίζουν τυραννίες.*

*Συνωμοσία του κακού
της Σκύλας συμπληγάδες
της Χάρυβδης ολέθριες
ρουφήχτρες και χαράδρες.*

*Πληρώνουν οι ανήμποροι
κι οι άνετοι σχεδιάζουν
καινούργια μέτρα και σταθμά
στη ζυγαριά τους βάζουν.*

*Μέχρι του ξίφους η αιχμή
το κόκκαλο να φτάσει
και ν’ ακουστεί βουβή κραυγή
που τους ψυχρούς θα σκιάξει.*

*Φτάνει η καταπίεση
φτάνει η κοροϊδία
η μαύρη εξαθλίωση
και η Θεομπαιξία.*

*Δικαιοσύνη μάθετε
την γην οι κατοικούντες
προτού ο ζήλος της οργής
εμπνεύσει τους αλγούστες.*

ο Παράλογος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Σάββατο 18-9-2010, 8.00 μ.μ. θα πραγματοποιηθεί Αγιασμός, για την έναρξη των ομιλιών που αφορούν επίκαιρα εκκλησιαστικά θέματα της ομάδος που εκδίδει το φυλλάδιο «ο Άγιος Ελευθέριος», στο Νεανικό Κέντρο του Ι. Ν. Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου Πεύκης. Οι συνανήσεις θα πραγματοποιούνται κάθε Σάββατο την ίδια ώρα.

Απεδήμησε εις Κύριον ο λαοφιλής και ζηλωτής Επίσκοπος Αυγουστίνος Καντιώτης

Υπερπλήρης ημερών ανεπαύθη από τους μακροχρόνιους αδέκαστους αγώνες του ο τοις πάσι γνωστός πατέρας Αυγουστίνος Καντιώτης.

Για το σοβαρό, αποστολικό και ιερατικό πρόσωπό του, άξιο δεν είμαστε να μιλήσουμε, όμως ούτε να σιωπήσουμε μπορούμε, γιατί το κενό της σιγής οδυνηρότερα θα μας ελέγξει, μια και σήμερα είναι καιρός του λαλείν για τα μεγαλεία του Θεού και του ανθρώπου, έστω και αδύναμα, έστω και άστοχα.

Ο πατήρ Αυγουστίνος υπήρξε το πρόσωπο που επέκτεινε τα όρια της Εκκλησίας, της περιορισμένης και φυλακισμένης υπό των Βαυαρών εντός του Ι. Ναού, σε όλον τον κοινωνικό ορίζοντα! Ατρόμητος, ήλεγξε άρχοντες και βασιλείς και καταστάσεις άνομων συμφερόντων πολιτικών αλλά και εκκλησιαστικών. Ούτε και αυτά τα στρατεύματα κατοχής του 1940-1945 κατάφεραν να πιοήσουν το ήθος του.

Ταυτίζοντας Εκκλησία και Ελλάδα, δεν καταδέχθηκε ποτέ ν' αφήσει το σώμα (Ελλάδα) ανυπεράσπιστη βορά στους όνυχες δολοφλόκων αρχόντων και απάτριδων λογάδων. Όντας μαχητικότατος και δραστηριότατος, κατάφερε με αγώνες να επικρατεί η δικαιοσύνη, διατηρώντας ένα μεγάλο πλήθος Ελλήνων πιστών στο πλευρό του. Ήθελε τον Έλληνα Χριστιανό αγωνιστή, ασυμβίβαστο και ευθύ χωρίς γλυκόλογα.

Δεν είχαν τολμήσει ποτέ, τότε που ήκμαζε ο αγώνας του, αποθρασυμένα στόματα αρχόντων να επιχειρήσουν να φιμώσουν τον πατριωτισμό ιερωμένων, όπως συμβαίνει σήμερα, λόγω αναρμοδιότητας!!

Σαλεύονται, σήμερα, τα σύνορά μας, και τα δίκαιά μας αφύλακτα από υπερασπιστές και παραδομένα σε επίορκους μικροπωλητές.

Σεισμός η φωνή του Γέροντα!

Σεισμούς αφύπνισε στην παραπαίουσα χώρα μας η προφητική του οργή κατά της ανομίας. Για να τον εξουδετερώσουν οι ποικίλοι εχθροί του, μη εξαιρουμένων και αρκετών νωθρών συναδέλφων του, διέδιδαν την συνήθη καταχθόνια μομφή εναντίον του: «είναι τρελός»!

«Μακάριοί έστε, όταν όνειδί-σωσιν ύμās και διώξωσι και είπωσι πάν πονηρόν ρήμα καθ' ύμων ψευδό-μενοι ένεκεν έμού» (Ματθ. ε' 11).

Ο λαός, «ή σφραγίς τής δικής του άποστολής» (Α' Κορ. θ' 2) και το μεγαλόπνοό του έργο αποστόμωσαν κάθε εχθρική και μικρόνα επιβουλή.

Αλμύρισε την Ελλάδα ο μακροχρόνιος του αγώνας. Μια ζωή 104 ετών.

Ας μην τον ξεχάσουμε ποτέ, και κατά δύναμη ας τον μιμηθούμε. Αιώνια του η μνήμη!

Φώτη Κόντογλου Τα Ρημοκλήσια του Μαρουσιού

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

καριά μεγάλη. Από τον καιρό που πάρθηκε η Πόλη, το έθνος μας ήτανε πικραμένο, κι αυτή η πίκρα έκανε την καρδιά μας να πάγει πιο βαθειά. Γιατί η θλίψη φέρνει την υπομονή, κι η υπομονή την ταπείνωση. Για τούτο, αν διαβάσεις τα λόγια που είπε ο Κωνσταντίνος ο Παλαιολόγος στους στρατιώτες μια μέρα πριν σκοτωθεί, θα κλάψεις· θαρρείς πως είναι τροπάρι της Μεγάλης βδομάδας. Να, αυτό θέλω να πω πως είχανε οι Έλληνες σε κείνα τα χρόνια της σκλαβιάς, και πως η ταπείνωση δεν μπόδιζε την παλληκαριά, ίσια ίσια την έκανε πιο τιμημένη και πιο αληθινή. Για τούτο κύτταξε τι σεμνότητα είχε ο Μπότσαρης, ο Διάκος, ο Κατσαντώνης, ο Ανδρούτσος, ο Βλαχάβας, ο Κανάρης, ο Τομπάζης, ο Κουντουριώτης, ο Τσαμαδός, ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, ο Ρογών Ιωσήφ, ο Ησαΐας Σαλώνων κι οι άλλοι καπεταναίοι, κοσμικοί και κληρικοί. Κύτταξε και θα βρεις αυτό που λέγω, στα γραψίματα του Μακρυγιάννη, του Κασομούλη, του Φωτάκου, του Σκουζέ, στα τραγούδια των τσοπαναρέων. Τυραννισμένος κόσμος, υπομονητικός, Χριστιανός, Ε, απ' αυτή τη συμπαθητική μοσκοβολιά, που θαρρείς πως βγαίνει από τα αγριολούλουδα των βουνών μας, απ' αυτή την ευωδία μοσκοβολάνε τα φτωχά τα ρημοκλήσια μας, που είναι κτισμένα σε κάθε μέρος, απάνω σε βουνά και σε διάσελα, σε βράχια έρημα και σε κλεισούρες, σε νησιά και σε ακροθαλασσιές, κι ημερεύουνε την πλάση αυτά τα αγιασμένα σπιτάκια του Χριστού, της Παναγίας και των αγίων. Σ' όποιο μέρος πας, θα σε καλωσορίσουνε και θα σε προσκαλέσουνε να μπεις μέσα, από την χαμηλή την πόρτα τους, για να σε ειρηνέψουνε και να σε παρηγορήσουνε. Τα βουνά γύρω στην Αθήνα είναι καταστολισμένα απ' αυτά τα ταπεινά προσκυνήματα.

Γύρω στο Μαρούσι βρίσκονται κάμποσα τέτοια ρημοκλήσια, πολύ συμπαθητικά. Ένα είναι οι Άγιοι Ασώματοι, και βρίσκεται μπαίνοντας στο χωριό από το δρόμο της Κηφισιάς. Το χτίσιμό του είναι απλό, το λεγόμενο βαρέλι, μονόκλιτος βασιλική, δηλαδή με μια καμάρα για σκεπή, όπως είναι όλα αυτά τα εκκλησάκια. Απ' έξω κείτονται κάποια λιθάρια αρχαία, όπως κείτονται στα πιο πολλά ρημοκλήσια. Από μέσα ήτανε όλο ζωγραφισμένο, πλην η αγιογραφία χάλασε χαμηλά από την υγρασία κι απομείνανε μονάχα κάπι λίγες στην καμάρα, η Μεταμόρφωσις, η Σταύρωσις, η Ανάστασις, και κάποια στηθάρια(1) αγίων. Σ' ένα μέρος ξεχωρίζει κι ο φιλόσοφος Πλάτων, γιατί συνηθίζανε πολλές φορές να τον ζωγραφίζουνε στις εκκλησίες εκείνον τον καιρό, μαζί με άλλους σοφούς Έλληνες. Άλλο εξωκλήσι είναι η Αγία Σωτήρα, κι έχει μέσα λίγες τοιχογραφίες, τον Χριστό, τον Πρόδρομο, τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, και κάποιους άλλους αγίους. Από την άλλη μεριά του Μαρουσιού, κατά το Βασίλειμα του ήλιου, βρίσκονται πιο πολλά εξωκλήσια και μια πιο μεγάλη εκκλησία, που την λένε Παναγία Νεραντζιώτισσα. Είναι κι αυτή σκεπασμένη με μια καμά-

ρα, χωρίς κουμπέ, κι είναι στεριωμένη με δυναμάρια. Απ' έξω από την εκκλησία κείτονται πολλά σκαλιστά μάρμαρα από παλαιά χτίρια χριστιανικά. Από μέσα βρίσκονται ακόμα εδώ κι εκεί κάποιες αγιογραφίες, πλην είναι χαλασμένες και ξαναζωγραφισμένες από τωρινό άτεχνο χέρι. Αντίκρου στη Νεραντζιώτισσα είναι ένα μικρό γυμνοβούνι, και λένε πως εκεί απάνω ήτανε χτισμένος προ χιλιάδες χρόνια ο ναός της Αμαρυσίας Αρτέμιδος. Χαμηλά βρίσκεται ένα ρημοκλήσι γκρεμισμένο, ο άγιος Νικόλαος. Στέκεται όρθιο το μισό κτίριο μαζί με τη χυβάδα του ιερού, και ξεχωρίζει ακόμα η Πλατυτέρα, φαγωμένη από τις βροχές. Πολύς φορές κάθισα κι έκανα την προσευχή μου με μεγάλη κατάνυξη σ' αυτό το χάλασμα. Η ρεπιασμένη όψη του το κάνει πιο σεβάσμιο και πιο ταπεινό. Οι πέτρες από τον καιρό χωρίσανε η μια από την άλλη, κι είναι σκεπασμένες από μούσκληια κι αγριόχορτα, οι σουβάδες είναι μαυροκιτρινοσμένοι από τη μούχλα, και τα ερημικά αγριολούλουδα ανεμίζονται ντροπαλά στους χαλασμένους τοίχους, σαν να προσκυνάνε την Παναγία που κάθεται μέσα στη χυβάδα. Το άγιο πρόσωπό της είναι σκεπασμένο από χορταράκια, τα χέρια της μαυρίσανε, ο Χριστός που κρατά στα γόνατά της είναι μισοσβυσμένος, ο θρόνος της είναι καταφαγωμένος από τα νερά κι από τον αγέρα. Απάνω στο ρούχο της μολυντήρια και γουστέρες περπατάνε, μελίσσια και χρυσόμυγες της ψέλνουνε το «Επί σοι χαίρει, Κεχαριτωμένη, πάσα η κτίσις», σφαλάγκια(2) της υφαίνουνε «σκηνήν περισκέπουσαν». Από τους ανθρώπους τη θυμούνται μονάχα κάποιες γυναίκες φτωχές χωριάτισσες, «τα ταπεινά και τα εξουθενωμένα», και πάνε κι ανάβουνε ένα καντήλι που 'ναι σφαλισμένο μέσα σ' ένα φανάρι οπού κρέμεται από 'να καρφί. Καμιά φορά βρίσκεται κι ένα λιβανιστήρι απάνω στην αγία τράπεζα. Ω, πόσο γλυκό μπάλασμο στάζει στην ψυχή του Χριστιανού από τούτη την απλότατη και βουνίσια λατρεία, μέσα σε πέτρες και σε χώματα και σε ξεράγκαθα αγιασμένα! Σε ποιο άλλο μέρος μπορεί να βρει κανένας τέτοια κρυφή και ταπεινή προσευχή, μέσα σε χαλάσματα, κι απάνω σε βράχια και σε έρημους τόπους; Και πού αλλού θαρρείς πως ακούγει με τα' αφτιά του να μιλά ο Χριστός κι οι άγιοι, και τον Δαυΐδ να λέγει «Πόσο αγαπημένα είναι τα σκηνώματά σου, Κύριε των δυνάμεων, η ψυχή μου ποθεί κι αγάλλεται μέσα στην αυλή σου. Από τη νύχτα ξαγρυπνά το πνεύμα μου για σένα, Θεέ μου, και περιμένω την αυγή νάρθω στην εκκλησία σου, γιατί είναι φως τα προστάγματά σου απάνω στη γη». Αγιασμένη Ελλάδα! Βασανισμένα κορμιά, πικραμένες ψυχές! Βάσανα που δεν γράφονται στο χαρτί κάνουνε τις ψυχές να κρυφοκλαίνε και να γίνονται άξιες να πάνε κοντά στο βασανισμένο τον Χριστό και στην πικραμένη την Παναγία, και στους μάρτυρες που θανατωθήκανε για την πίστη μας. Κι από τούτη τη συντριβή, κι από τη βουβή θλίψη, έρχεται στην καρδιά η αληθινή ελπίδα κι η παρηγοριά του Χριστού. Αυτό είναι το μυστήριο της Ορθοδοξίας. Από το σπόρο της πίκρας βγαίνει το

(Συνέχεια στη σελ. 4)

Ωρίμαση και ανωριμότητας

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

Πολύτιμος αυτός ο Άλλος που εκείνη την κατάλληλη ώρα αντιλαμβάνεται την υπάρχουσα εσωτερική διάθεσή σου να συνεχίσεις τον αγώνα και δεν σ' αφήνει απ' τα χέρια του, είτε άνθρωπος είναι αυτός, είτε Θεός.

Υπεραγαπούσε ως φαίνεται ο Απόστολος Πέτρος αυτή τη ζωή και με τον ερχομό της εποχής του γήρατος κάπου εσκοτεινίαζε η προθυμία του για κίνηση εντός του ενάρτετου βίου και καθίστατο αναγκαία η ενίσχυση της δύναμής του υπό του Φιλεύσπλαχνου διδασκάλου του.

Η οδυνηρή του μετάνοια και ταπεινώση του -μετά την τρισή του πτώση - δεν του άφηναν το περιθώριο για επανάληψη παρόμοιου δυσάρεστου ενδεχομένου, όμως ο χαρακτήρας του ανθρώπου είχε ανάγκη την ελεήμονα σιγουριά της αγάπης του καρδιογνώστη Χριστού, που προκαταβολικά του την εγγυάται!

Σήμερα, που δεν είναι λίγα τα ανυπέβλητα σκιάχτρα που επιχειρούν να φοβίσουν το δρόμο του κάθε αγωνιστή και να του αφαιρέσουν το θάρρος, παραλύοντας τις δυνάμεις του και υποδεικνύοντάς του την έξοδο της υπαναχώρησης σαν την πλέον εφικτή και λογική, όχι σπάνια **αυτοζωνόμαστε** την «τόλμη» της ηττοπάθειας και οδηγούμεθα κατά τα κέφια μας και κατά τα «νομίσματά» μας, και δεν θ' αργήσουμε, αντί να γευτούμε την χαρά της απελευθέρωσης, να περιπέσομε στο τέλμα της ανίας και της πλήξης.

Η αλμύρα της αγωνιστικής ζωντανίας χρειάζεται και λίγο ζόρι (τα αγαθά κόποις κτώνται). Επιλέγοντας σωστά κανείς τον δρόμο του έχει σαν επιβεβαίωση τους κόπους και τις δυσκολίες που υπερβαίνει με την αγωνιστικότητά του, που δεν έχουν σχέση με τον άνετο δρόμο και το βόλεμά του σε κάθε περίπτωση.

«Και οΐσει όπου οὐ θέλεις» (Ιωαν. κα' 18). Και θα βρεθείς (Πέτρο) εκεί που δεν σου είναι αρεστό! Σε ποιον άνθρωπο είναι αρεστός ο θάνατος ο βιολογικός αλλά και κάθε είδους θάνατος που μπορεί ν' αντιμετωπίζει κανείς εις αυτή τη ζωή, με την έννοια της πίκρας και του «ανυπέβλητου» εμποδίου...

Όμως όλους αυτούς τους κόπους, τις δυσκολίες και θλίψεις μπορεί και υπερνικά ο αγωνιστής με την απλότητά του, λέει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, και ακόμα αυτή τη θυσία της επιγείου ζωής καταφέρνει με ευκολία, σαν να βρίσκει σε πανηγύρι!!!

Εδώ βρίσκεται το αναγκαίο **ζώσιμο** υπό του Άλλου για τους πεντετάλαντους, επτατάλαντους και τους δεκατάλαντους ως ο Πέτρος.

Σ' αυτό το αγωνιστικό σημείο και την κρίσιμη ώρα βρίσκεται η αναγκαιότητα της πολύτιμης Θείας Παρέμβασης της Αγάπης που σώζει τον αγωνιζόμενο ολιγοτάλαντο ή πολυτάλαντο καλοπροαίρετο. Αυτό το ζώσιμο υπό του εκτός της μικρότητας του εαυτού μας ευρισκόμε-

Φώτης Κόντογλου Τα Ρημοκκλήσια του Μαρουσιού

(Συνέχεια από τη σελ. 3)

λουλούδι της αληθινής χαράς, της χαράς του Χριστού. Για τούτο έγραφε ο πατριάρχης Λούκαρης: «Αν δεν έχουμε σοφίαν εξωτέραν, έχουμε, χάριτι Χριστού, σοφίαν εσωτέραν και πνευματικήν, η οποία στολίζει την ορθόδοξον πίστιν, και εις τούτο πάντοτε είμεσθεν ανώτεροι από τους άλλους, εις τους κόπους, εις τας σκληραγωγίας και εις το να σηκώνομεν τον σταυρόν μας και να χύνομεν το αίμα μας διά την πίστιν και την αγάπην την προς τον κύριον ημών Ιησούν Χριστόν. Εις την Ελλάδα τώρα τριακοσίους χρόνους κακοπαθούσιν οι άνθρωποι και βασανίζονται διά να στέκουν εις την πίστιν τους, και λάμπει η πίστις του Χριστού και τα μυστήρια της ευσεβείας, και σεις μου λέγετε ότι δεν έχουμε σοφίαν».

Απάνω σ' αυτό το χαμοβούνι, στην κορφή του, είναι χτισμένο ένα εκκλησάκι, ο άγιος Γιάννης ο Πέλικας. Απ' όλα τούτα τα εξωκκλήσια ο άγιος Γιάννης είναι για μένα το πιο αγαπημένο. Στη χαμηλή την πόρτα από πάνω βρίσκεται μια μικρή θυρίδα, και μέσα είναι ζωγραφισμένος ο άγιος Γιάννης ο Πρόδρομος. Τον κυτάζεις μονάχα και ηουχάζουνε τα φυλοκάρδια σου, φεύγουνε από μέσα σου οι στενοχώριες, καθαρίζει κι αλαφρώνει η καρδιά σου, γίνεσαι αξέγνοιαστος σαν το παιδί από τη χαρά. Η αληθινή χαρά είναι αυτή που βγαίνει από τα απλά κι από τα αγνά πράγματα. Οι βαφές είναι χωματένιες και γλυκειές από την παληροσύνη, το χώμα είναι κολλημένο απάνω από τον αγέρα κι από τη βροχή και ξεράθηκε από τον ήλιο. Μερμήγκια βουσκάνε απάνω στη μηλωτή του, μελίσσια βουβουνίζουνε ήσυχα σα να 'ναι κερήθρα κείνη η θυρίδα. Το κεφάλι του αγίου Γιάννη είναι ανεμαλλιασμένο σαν πρίνος, το πρόσωπό του και τα χέρια του κεραμιδιά σαν ηλιοκαμένα, το ρούχο του είναι πράσινο ξεθωριασμένο, κι από τον καιρό πήρε μια γλυκύτητα που δεν μπορώ να την παραστήσω σ' όποιον δεν νοιώθει αυτή τη γλώσσα. Κάθεσαι στ' αβεστωμένο πεζούλι, κι ακούς το ερημικό τ' αγέρι που περνά από πάνω σου και σουσουρίζει χαροποιό μέσα στο θυρίδι που στέκεται ο άγιος Γιάννης. Τι ειρήνη σε περισκεπάζει εδώ που κάθεσαι, ξεχασμένος από τον κόσμο. Και ρωτάς μονάχος σου: Γιατί να μην απογεύονται όλοι οι άνθρωποι από τούτο το καθαρό νερό της αγνής ζωής! Από μέσα οι τοίχοι είναι ζωγραφισμένοι από τη γης έως απάνω. Η ζωγραφική είναι απείραχτη, μονάχα πούναι καπνισμένη από το

νου «Άλλου», μας διατρανώνει την ελπίδα ότι θα καταφέρουμε να σταθούμε όρθιοι μέχρι τέλους.

Μ' αυτόν τον επίλογο της Αγάπης κλείνει το Ευαγγέλιό του ο μαθητής Ιωάννης. Και αφορά αυτή η ευεργετική Χάρη όχι μόνο τον Πέτρο αλλά και πάντας τους ειλικρινώς αγωνιζόμενους και έχοντας χρεία στήριξης και ασφάλειας νυν και αεί!

«Άλλος σε ζώσει, και οΐσει όπου οὐ θέλεις», αλλά εκεί που θα ήθελες...

Γ. Σ. Γ.

λιβάνι κι από τα κεριά. Από τη μια μεριά έχει στασιδία παλιά. Το τέμπλο είναι ξύλινο σκέτο, χωρίς πλουμίδα. Τα καντήλια είναι αναμμένα, μοσκοβολά το λιβάνι. Σαν μπεις μέσα, θαρρείς πως μπαίνεις στη σκηνή του Αβραάμ. Εκείνη η ζωγραφιστή καμάρα σε σκεπάζει με ειρήνη και με κατάνυξη, τ' άγιο βήμα είναι γεμάτο πίστη και μαρτύριο. Όλα είναι ταπεινά, όλα παρηγορητικά. Η αγιογραφία είναι καμωμένη από κάποιον αγιογράφο αγράμματο που δούλευε «εν αφελότητι καρδιάς». Η τέχνη του δεν έχει μαστοριά, ούτε ζυπανάδα, ούτε τίποτα φανταχτερό. Απ' αυτά τα αθωότατα και τα ντροπαλά έργα βγαίνει μια γλυκύτατη πνοή από πίστη και ταπεινώση και σε κάνουνε να γίνεις κι εσύ απονήρευτος κι αθώς σαν και κείνον που τα 'φτιαξε. Μέσα στο σκοτεινό τ' άγιο βήμα είναι ζωγραφισμένη η Πλατυτέρα, κι από κάτω οι πατέρες άγιος Βασίλειος, Χρυσόστομος, Γρηγόριος κι Αθανάσιος, όλοι με σκούρα κι ασκητικά πρόσωπα, στραβοζωγραφισμένοι, με λίγη τέχνη. Μόλα ταύτα έχουνε ένα βαθύ μυστήριο, που δεν μπορεί να το πετύχει η επιδεξοσύνη του χειριού. Στην καμάρα είναι ζωγραφισμένοι το δωδεκάορτο, κι από κάτω στέκουνται ολόσωμοι άγιοι, όσοι, ιεράρχες, μάρτυρες, κανωμένοι με χρώματα χωματένια σαν κανάτια, κίτρινες ώχρες, χοντροκόκκινα κεραμιδιά, μαύρα λαδοπράσινα κι άσπρα, που είναι ταιριασμένα με μια ήσυχη θρησκευτική σεμνοχωμία. Τι κατανυκτικά που είναι δουλεμένα! Πας να τα περιεργασθείς από κοντά και χαίρεσαι την αθωότητα που έχει το πινέλο, τραβηγμένο από θεοφοβούμενο χέρι. Αναπαύεται η ψυχή σου κυτώντας τον άγιο Γιώργη, τον άγιο Δημήτρη, τον αββά Σισώη, τους αγίους Τεσσαράκοντα στη λίμνη της Σεβαστείας. Καλότυχος όποιος έφταξε να χαίρεται με τέτοια άτεχνα, καταφρονεμένα και φτωχά έργα!

Όσα εξωκκλήσια βρίσκονται γύρω στο Μαρούσι όλα είναι ζωγραφισμένα από το ίδιο χέρι. Φαίνεται πως αυτός ο αγιογράφος ήτανε ντόπιος απ' το χωριό, και δούλευε εκεί τριγύρω, και πως ήτανε παπάς και λεγότανε Δημήτριος. Μέσα στο Μαρούσι σώζεται ένα παλιό εκκλησάκι, ο άγιος Δημήτριος, κι έχει λίγους αγίους ζωγραφισμένους στη χυβάδα του ιερού. Κοντά στον άγιο Διονύσιο τον αρεοπαγίτη είναι γραμμένη τούτη η επιγραφή «1622 χερ διμπρίου ιερέος.» Λοιπόν αυτό το αγιασμένο χέρι έχει ζωγραφισμένα όλα εκείνα τα ρημοκκλήσια του Μαρουσιού. Αληθινά είπε ο προφήτης Ησαΐας, «Γλώσσα αι ψελίζουσα μαθήσονται λαλείν ειρήνην.»

1. Στηθάκια λέγανε οι αγιογράφοι τους αγίους που είναι ζωγραφισμένοι έως το στήθος, προπάντων μέσα σε στρογγυλές κορνίζες.
2. Αράχρες.

Υπεύθυνος ύλης φυλλαδίου
Γεώργιος Σ. Γκεζερλής
Διεύθ: Σκρα 2 Μαρούσι, Τ.Κ.: 15124,
Τηλ: 210 6195766, vgezer@cc.uoa.gr
Στείlate μας το email σας, για να σας αποστείλλεται το φυλλάδιο ηλεκτρονικά.
Το φυλλάδιο φιλοξενείται στην ιστοσελίδα www.pigizois.gr